

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 629/2014-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. októbra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť A. B., zastúpeného obchodnou spoločnosťou GEREG & MESSINGEROVÁ, s. r. o., Horná Strieborná 4, Banská Bystrica, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ján Gereg, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práv na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5 Tpo 19/14, 5 Tpo 20/14 z 15. apríla 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. mája 2014 doručená sťažnosť A. B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu vyplývajúceho z čl. 17 ods. 1, 2 a 5, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Tpo 19/14, 5 Tpo 20/14 z 15. apríla 2014 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení obvineného podal 21. marca 2014 žiadosť o prepustenie z väzby, o ktorej rozhodol Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) uznesením sp. zn. 0 Tp 5/2014 z 31. marca 2014 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“) tak, že ho prepustil z väzby na slobodu, ktorá mu bola nariadená uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 5/2014 z 23. januára 2014 z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku, a zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nad sťažovateľom nariadil dohľad probačného a mediačného úradníka Okresného súdu Zvolen. Súčasne podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku prijal písomný sľub obvineného, podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku neprijal ponuku peňažnej záruky, podľa § 80 ods. 2 Trestného poriadku uložil obvinenému povinnosť oznámiť policajtovi, prokurátorovi a súdu, ktorý vedie konanie, každú zmenu miesta pobytu a podľa § 82 ods. 1 Trestného poriadku uložil sťažovateľovi obmedzenia a povinnosti v označenom uznesení bližšie špecifikované. Na základe sťažnosti prokurátora zahlásenej prokurátorom Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici (ďalej len „prokurátor krajskej prokuratúry“) hneď po vyhlásení uznesenia okresného súdu krajský súd na neverejnom zasadnutí napadnutým uznesením podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku uznesenie okresného súdu podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zrušil, žiadosť sťažovateľa a ďalšieho spoluobvineného o prepustenie z väzby zamietol, navrhnuté písomné sľuby podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a peňažné záruky podľa čl. 81 písm. c) Trestného

poriadku neprijal a väzbu s'ťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil.

S'ťažovateľ namieta, že výrok v písomnom vyhotovení napadnutého uznesenia „nezodpovedá výroku v zápisnici, ktorá konštatuje, že Krajský súd v Banskej Bystrici dňa 15. 04. 2014 v čase od 11.10 hod. do 11.20 hod. vec prejednal oboznámiac sa prečítaním s uznesením OS... ďalej s'ťažnosťou obvinených (žiadnu s'ťažnosť s'ťažovateľ nepodával, lebo bol prepustený z väzby na slobodu na základe sľubu) a podstatným obsahom spisu. Odvolací súd takto rozhodol na neverejnom zasadnutí bez toho, aby písomné dôvody s'ťažnosti prokurátora... doručil obvinenému a jeho obhajcovi. Navyiac, zo zápisnice o neverejnom zasadnutí nie je zistiteľné, aké dôvody viedli odvolací súd k takýmto záverom, ak sa k dôvodom s'ťažnosti prokurátora nemohli vyjadriť obvinený... a jeho obhajca... Vyššie uvedeným postupom súdu došlo k porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5, následne k čl. 47 ods. 3 Ústavy SR, pretože najmä v zmysle posledne citovaného článku Ústavy SR je zrejmé, že všetci účastníci konaní pred všetkými orgánmi verejnej moci uvedenými v čl. 47 ods. 2 Ústavy SR sú si rovní, takže v týchto konaniach musí byť zachovaná rovnosť zbraní.“. Rovnako s poukazom na § 72 ods. 2 Trestného poriadku namieta, že ako obvinený nebol v konaní pred krajským súdom vypočutý ani upovedomený o termíne neverejného zasadnutia. Nadväzne na to uvádza, že pri rozhodnutí o jeho prepustení z väzby okresný súd akceptoval svoju „povinnosť zvážiť, či sa poskytnutím určitej záruky dosiahne rovnaký účel, aký bol sledovaný vzatím osoby do vyšetrovacej väzby. Pri posudzovaní jej opodstatnenosti má záruka prednosť pred pokračovaním väzby...“. Krajský súd však podľa jeho názoru rozhodol nepreskúmateľným spôsobom a takýmto „procesnými vadami trpiace rozhodnutie odvolacieho súdu nemôže byť procesne relevantným dokumentom v rámci trestného procesu pre také rozhodnutie, aké tento súd prijal...“.

S'ťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho s'ťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1/ Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5Tpo 19/14, 5Tpo 20/14 zo dňa 15. 04. 2014 došlo k porušeniu základných ľudských práv a slobôd s'ťažovateľa vyplývajúcich z čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR ako

aj Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 a Listine základných práv a slobôd čl. 37 ods. 3.

2/ Ústavný súd SR zrušuje rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5Tpo 19/14, 5Tpo 20/14 a prikazuje, aby bol A. B. prepustený neodkladne z väzby na slobodu.

3/ Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný uhradiť A. B. trovy konania v sume 284,08 EUR (dvestoosemdesiatštyri eur osem centov) do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu...“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením

bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05).

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležité zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

K dôvodom zrušenia sťažnosťou napadnutého uznesenia okresného súdu vo veci žiadosti sťažovateľa na jeho prepustenie z väzby krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia uviedol, že «ďalšie pretrvávanie väzby u oboch

obvinených je... aj v súčasnosti plne opodstatnené. Na podklade doposiaľ vykonaných dôkazov v prípravnom konaní, pretrváva naďalej až kvalifikované podozrenie, že aj obvinení B. a S. sa mali dopustiť rozsiahlej daňovej trestnej činnosti, v úmysle získať majetkový prospech, za ktorú im hrozí uloženie trestu odňatia slobody od 7 do 12 rokov.

Okrem spomenutého dôvodného podozrenia ako jedného z predpokladov ďalšieho trvania väzby, je v posudzovanej veci splnená aj ďalšia podmienka väzobného stíhania obvinených, a to existencia konkrétnych väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b), c) Tr. por., ktorých existenciu nakoniec správne skonštatoval aj prvostupňový súd. Krajský súd už vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí sp. zn. 5 Tpo 5/2014 zo 06.02.2014 konštatoval, že povaha trestnej činnosti obvinených nedáva žiadnu zámkú, že by účel väzby u nich bolo možné dosiahnuť inak.

Zo spisového materiálu vyplynulo, že neprehľadnosť „obchodných transakcií“ vzájomne personálne prepojených obchodných spoločností, neumožňuje objektívne ustáliť pôvod tovaru, teda cez ktorú spoločnosť sa tento tovar do reťazca dostal a tiež nie je možné zistiť spoločnosť, ktorou mal tento tovar reťazec opustiť. Pokiaľ obvinený B. sa obhajuje tým, že dôvod uskutočnenia týchto obchodov bol realizovaný za účelom tvorby zisku v zmysle Obchodného zákonníka, tak v tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že existencia faktúry nie je dostatočným dôkazom na preukázanie, že sa zdaniteľné plnenie aj uskutočnilo. Daňový subjekt je totiž povinný preukázať a správca dane je oprávnený preveriť, kým a ako sa zdaniteľné plnenie uskutočnilo. Daňový doklad je teda z hľadiska nároku na odpočet DPH použiteľný len vtedy, ak je nepochybné, že v ňom údaje odrážajú objektívnu skutočnosť.

Ďalej je potrebné poznamenať, že rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 06.02.2014, sp. zn. 5 Tpo 5/2014, bolo negatívnym rozhodnutím o sťažnostiach obvinených o prepustenie z väzby a o nahradení tohto opatrenia substitučnými inštitútmi. Situácia do dnešného dňa však nevykazuje žiadne zmeny, a preto krajský súd tiež dospel k záveru, že dôvody väzby u obidvoch obvinených naďalej trvajú v takej intenzite, že v tomto štádiu trestného stíhania obvinených, t. j. od 21.01.2014, nie je možné toto opatrenie nahradiť substitučnými inštitútmi, ktoré použil prvostupňový súd a že je možné považovať ich za dostatočné.

Riziko, t. j. dôvodná obava, že by obvinení v prípade prepustenia na slobodu konali spôsobom uvedeným v § 71 ods. 1 písm. b), c) Tr. por., teda prevyšuje substitučné inštitúty. Doterajšia väzba u obvinených stíhaných pre daňové zločiny, za ktoré im hrozí uloženie trestu odňatia slobody až na 12 rokov, nie je preto v súčasnom štádiu trestného stíhania zjavne neprimeraná v porovnaní s tými inštitútmi, ktoré použil prvostupňový súd a tiež jej prípadným nahradením dohľadom probačného a mediačného úradníka za súčasného uloženia primeraných povinností a obmedzení.

Z týchto dôvodov krajský súd, akceptujúc aj odôvodnenie sťažovateľa, potom zrušil napadnuté uznesenia a vo veci rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.».

2.1 K namietanému porušeniu slobôd a práv zaručených čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru napadnutým uznesením

Podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy sa osobná sloboda zaručuje. Nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenia sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Ústavný súd v zmysle svojej ustálenej judikatúry zdôrazňuje, že väzba je najzávažnejším zásahom do osobnej slobody a do práv obvineného. Keďže ide o najzávažnejší zásah, vyžaduje po celý čas súdnu kontrolu jej ústavnosti a zákonnosti (mutatis mutandis III. ÚS 26/01). Je výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu neviny výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe (Toth c. Rakúsko z 12. 12. 1991). Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil, že jeho právomoc na rozhodovanie vo väzobných veciach predpokladá výlučne skúmanie toho, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavno-procesné princípy takého obmedzenia osobnej slobody, akým je väzba obvineného (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03, IV. ÚS 171/03).

Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať ratio decidendi (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich pre a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (obdobne III. ÚS 271/07).

Základné právo podľa čl. 17 ods. 2 ústavy vo svojom znení odkazuje na zákon, a preto pri posudzovaní otázky jeho rešpektovania alebo porušenia musí brať ústavný súd do úvahy zákonnú úpravu a jej aplikáciu príslušným orgánom, pričom v prípade zistenia

závažného porušenia zákonnosti ide aj o porušenie ústavnosti (III. ÚS 48/00). Rovnako aj z čl. 17 ods. 5 ústavy vyplýva, že do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom. Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v zákone č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) je tak integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 55/98).

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 5 ods. 3 dohovoru vyplýva, že súdy majú povinnosť preskúmať dôvody väzby obvineného v priebehu konania a prepustiť ho na slobodu, ak okolnosti ďalej neodôvodňujú pokračovanie pozbavenia jeho osobnej slobody. Dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu môže odôvodňovať väzbu v počiatočnom štádiu konania, avšak v určitom štádiu konania to už nepostačuje. Posúdenie dôvodnosti trvania väzby nemôže byť abstraktné, ale musí zohľadňovať konkrétne okolnosti každého prípadu (McKay v. Veľká Británia, rozsudok z 3. 10. 2006, bod 45; Kudla v. Poľsko, rozsudok z 26. 10. 2000, bod 110). Právo obvineného podať žiadosť o preskúmanie zákonnosti jeho väzby zaručuje čl. 5 ods. 4 dohovoru (Rakevich v. Rusko, rozsudok z 28. 10. 2003, bod 43). Prieskumné súdne konanie musí byť v súlade s hmotnoprávnymi a procesnými vnútroštátnymi právnymi predpismi a tiež aj s účelom čl. 5 dohovoru, ktorým je ochrana jedinca proti svojvôli (Koendjibiharie v. Holandsko, rozsudok z 25. 10. 1990, bod 27). Argumenty súdu pre a proti väzbe nemôžu byť všeobecné a abstraktné, ale musia sa opierať o konkrétne skutočnosti týkajúce sa danej osoby a veci (napr. Boicenco v. Moldavsko, rozsudok z 11. 6. 2006, bod 142).

V uvedených intenciách a s ohľadom na obsah sťažovateľových námietok ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu a postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal, pričom dospel k záveru, že uznesením ani týmto postupom k porušeniu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy ani čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru dôjsť nemohlo.

Napadnutým uznesením rozhodol krajský súd o sťažnosti prokurátora z 31. marca 2014 proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 0 Tp 5/2014 vydanému v zmysle

§ 72 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku v konaní o žiadosti sťažovateľa na prepustenie z väzby. Vo svojej sťažnosti sťažovateľ namieta nesúlad medzi znením zápisnice o neverejnom zasadnutí spisanej krajským súdom a obsahom písomného vyhotovenia napadnutého uznesenia, konkrétne že v zápisnici nie je (na rozdiel od písomného vyhotovenia uznesenia) vo výroku uvedené, že krajský súd zamietla žiadosť obvinených o prepustenie z väzby, ďalej že v časti uvádzajúcej predmet konania je v zápisnici krajského súdu uvedené: „*Predmetom konania je rozhodnúť o sťažnosti obvineného*“, hoci v skutočnosti krajský súd rozhodoval o sťažnosti prokurátora, a nadväzne na to, že krajský súd na neverejnom zasadnutí prečítal „*sťažnosť obvinených*“, ktorú však sťažovateľ v konaní podať nemal.

Ústavný súd však dospel k záveru, že uvedené námietky sťažovateľa svojou relevanciou nesvedčia o skutočnom zásahu do obsahu práva na osobnú slobodu zaručeného čl. 17 ústavy, resp. čl. 5 dohovoru a v skutočnosti len poukazujú na nesprávnosť znenia zápisnice o neverejnom zasadnutí, resp. na nedostatky v písomnom vyhotovení napadnutého uznesenia krajského súdu. Z uznesenia okresného súdu sp. zn. 0 Tp 5/2014 z 31. marca 2014 totiž vyplýva, že sťažovateľ bol okresným súdom prepustený z väzby, do ktorej bol vzatý uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 5/2014 z 23. januára 2014, na slobodu pri súčasnom prijatí písomného sľubu podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, nariadení dohľadu probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a uložení (v označenom uznesení presne vymedzených) obmedzení a povinností. Zároveň zo sťažovateľom predloženej zápisnice okresného súdu z 31. marca 2014 vyplýva, že proti uzneseniu okresného súdu podal sťažnosť len prokurátor krajskej prokuratúry, zatiaľ čo obvinený a jeho obhajca sa práva podať sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu vzdali. Je teda zrejmé, že krajský súd mohol v konaní z 15. apríla 2014 preskúmať jedine sťažnosť prokurátora krajskej prokuratúry, a nie sťažnosti obvineného sťažovateľa, ako to je nesprávne uvedené v zápisnici krajského súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na § 60 Trestného poriadku, podľa ktorého je možné navrhnúť opravu, resp. doplnenie zápisnice o úkone orgánov činných v trestnom konaní alebo súdov, a v odseku 2 umožňuje, aby ten, kto viedol pojednávanie alebo vykonal úkon, mohol i po podpise zápisnice nariadiť alebo vykonať opravu

pisárskych chýb alebo iných zrejmych nesprávností. Sťažovateľ však nenamietal opísané zrejme nesprávnosti (resp. nedostatky) zápisnice spísanej o neverejnom zasadnutí na krajskom súde, ale uvedené nedostatky namietal v sťažnosti podanej ústavnému súdu, ktorou v skutočnosti vyjadruje len nesúhlas s obsahom napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Z hľadiska materiálnej ochrany základných práv a slobôd však ústavný súd nezistil relevantný nesúlad medzi obsahom rozhodnutia krajského súdu zachyteným v zápisnici o neverejnom zasadnutí a písomným vyhotovením napadnutého uznesenia, pretože z oboch písomností jasne vyplýva zrušenie uznesenia okresného súdu a následné zamietnutie žiadosti o prepustenie sťažovateľa z väzby. Krajský súd dostatočne podrobne (a na základe v uznesení konkretizovaných okolností) formuloval relevantné dôvody, ktoré ho v konaní o sťažnosti prokurátora viedli k inému rozhodnutiu, než ku ktorému dospel okresný súd. Napadnuté uznesenie krajského súdu preto nemožno považovať za arbitrárne a rozporné s obsahom čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. s čl. 5 ods. 3 a 4 ústavy, keďže ho vydal súdny orgán v druhom stupni konania, ktorý bol na takéto rozhodnutie oprávnený, trvanie dôvodov väzby sťažovateľa odôvodnil zákonnými dôvodmi, je zrejme aj to, že väzba nebude presahovať čas ustanovený zákonom, ako aj to, že o zákonnosti väzby sťažovateľa bolo rozhodované urýchlene (teda do niekoľkých dní od podania jeho žiadosti o prepustenie z väzby).

Za podstatnú nepovažuje ústavný súd ani námietku sťažovateľa, že pri rozhodovaní o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu mu písomné odôvodnenie sťažnosti prokurátora krajskej prokuratúry nebolo doručené na vyjadrenie a v konaní pred krajským súdom ani nebol vypočutý. Ustanovenie § 72 ods. 2 piata veta Trestného poriadku síce súdu, resp. sudcovi pre prípravné konanie ukladá pred rozhodovaním o väzbe povinnosť doručiť bezodkladne návrhy a žiadosti prokurátora obvinenému, aby sa k nim pred rozhodovaním o väzbe mal možnosť vyjadriť, avšak sťažovateľ opomína, že v danom prípade krajský súd už rozhodoval o sťažnosti prokurátora krajskej prokuratúry proti rozhodnutiu o prepustení sťažovateľa z väzby. Trestný poriadok neobsahuje výslovnú povinnosť konajúceho súdu doručovať každé doplnenie dôvodov už skôr zahlásenej sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe druhej procesnej strane na vyjadrenie a je zrejme, že vzhľadom na potrebu rýchlosti konania, ktorou sa rozhodovanie o väzbe vyznačuje, by bezvýhradné trvanie na takomto

výklade procesných predpisov mohlo spôsobiť ústavne neprimerané predlžovanie doby rozhodovania nadriadeného súdu o väzbe. Namiesto toho nielen platné procesné právo v § 79 ods. 3 Trestného poriadku, ale aj priamo dohovor v čl. 5 ods. 4 ustanovuje právo na prieskum zákonnosti trvania väzby v konaní na návrh obvineného, a to v zásade kedykoľvek a opakovane, čo aj v okolnostiach daného prípadu možno považovať za dostatočný právny prostriedok, ktorým sa sťažovateľ môže domáhať prepustenia z väzby, pokiaľ dôvody väzby vo veci už pominuli. Navyše sa žiada pripomenúť, že sťažovateľ si bol hneď po vyhlásení uznesenia okresného súdu vedomý skutočnosti, že prokurátor voči uzneseniu okresného súdu sťažnosť podal (sťažnosť mala dokonca aj odkladný účinok), a preto aj pred vydaním napadnutého uznesenia mohol vo svoj prospech formulovať písomnú argumentáciu podporujúcu dôvody, pre ktoré ho okresný súd z väzby prepustil.

Z ústavného hľadiska napokon neobstojí ani námietka sťažovateľa, že v konaní o žiadosti o prepustenie z väzby nebol pred krajským súdom vypočutý. Neodmysliteľnou procesnou zárukou pri zásahu do základného práva jednotlivca do osobnej slobody síce je aj právo dotknutej osoby vyjadriť sa, a teda aj právo na vypočutie súdom k dôvodom a okolnostiam ďalšieho zotrvania vo väzbe (mutatis mutandis III. ÚS 84/06, II. ÚS 108/08), avšak v sťažovateľovej veci o takomto prípade hovoriť nemožno. Pre ústavnú konformnosť rozhodnutia súdu druhého stupňa totiž postačuje, že v rámci dvojinstančného konania bol sťažovateľ osobne vypočutý na jednom stupni, teda len na okresnom súde (II. ÚS 277/09, III. ÚS 466/2010). Postup krajského súdu, ktorý v konaní o sťažnosti prokurátora krajskej prokuratúry rozhodol bez vypočutia sťažovateľa na neverejnom zasadnutí, preto ešte nezakladá porušenie označených práv a k ich porušeniu by došlo iba v prípade, že by pred rozhodovaním o žiadosti o prepustenie z väzby nebol sťažovateľ vypočutý vôbec.

Ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie krajského súdu nevybočilo z medzí ustanovených označeným článkom ústavy a dohovoru, a tak nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľovho základného práva na osobnú slobodu zaručeného čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy ani práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

2.2 K namietanému porušeniu práv zaručených čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 37 ods. 3 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy (obdobne aj podľa § 37 ods. 3 listiny) všetci účastníci sú si v konaní... rovní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

V súvislosti so sťažovateľom namietaným porušením uvádzaných článkov ústavy (čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2), ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou (napr. III. ÚS 135/04 v uznesení o prijatí sťažnosti, IV. ÚS 51/09, II. ÚS 275/2010) poukazuje na skutočnosť, že implicitnou súčasťou čl. 17 ústavy sú aj záruky práva na spravodlivé súdne konanie vyjadrené v čl. 46 ods. 1 ústavy obsahujúce základné procesné atribúty práva na osobnú slobodu, ktoré zahŕňajú aj právo na spravodlivé súdne konanie pri pozbavení osobnej slobody.

Článok 17 ústavy týkajúci sa osobnej slobody obsahuje jej základné hmotné a tiež procesné atribúty vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení, a preto na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe je aplikovateľné toto špeciálne ustanovenie o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy o práve na súdnu ochranu.

Obdobne aj konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení samotnom (konaniami vo veci samej týkajúcimi sa viny obvinenej osoby) a ani konaniami o právach alebo záväzkoch občianskoprávneho charakteru, na ktoré sa vzťahuje čl. 6 ods. 1 dohovoru. V rámci konania o väzbe preto nemôže dôjsť k porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 5 dohovoru (napr. I. ÚS 200/06, III. ÚS 277/07). Neaplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na konanie o osobnej slobode bola potvrdená aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. rozsudok vo veci De Wilde et al. v. Belgicko z 18. 6. 1971, séria A, č. 12, bod 76).

Vzhľadom na uvedený nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím krajského súdu a označenými právami, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej obsiahnutými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2014